

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ АвіАЦІЙНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

Найменування центрального органу управління освітою, власника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. директора

Алла АДАМЕНКО

« 29 » 08 2022р.

ЕКОНОМІКА (Економічна теорія)

Назва навчальної дисципліни

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки фахового молодшого бакалавра

Назва освітньо-професійного ступеня

спеціальності 134 Авіаційна та ракетно-космічна техніка

Шифр і назва спеціальності

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Київським авіаційним фаховим коледжем

Повне найменування вищого навчального закладу

Розробник:

Підпис

Крюкова В.В. – викладач вищої
педагогіки

Схвалено на засіданні циклової комісії
гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Назва циклової комісії

Протокол № 1, від «29» серпня 2022р.

Голова циклової комісії

Підпис

Крюкова В.В.
Прізвище та ініціали

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності «Авіаційна та ракетно-космічна техніка».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є виробничі відносини в їх єдності та взаємодії з організаційно-економічними відносинами і продуктивними силами. Економічна теорія досліджує закони, які керують виробництвом розподілом, обліком і споживанням життєвих благ, та розробляє методологічні основи механізму їх використання суспільством з метою підвищення ефективності виробництва і зростання добробуту людей.

Міждисциплінарні зв'язки: «Економічна теорія» пов'язується з подальшим вивченням дисципліни «Економіка, організація і планування виробництва».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Економічна теорія як наука. Загальні основи економічної теорії.
2. Товарне виробництво і ринок та підприємництво в ринковій економіці.
3. Національна економіка і світове господарство.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Економічна теорія» є вивчення економічної теорії є формування системи знань про економічні відносини як суспільну форму виробництва, проблеми ефективного використання обмежених виробничих ресурсів і шляхи забезпечення суспільних потреб у різних суспільно-економічних формаціях.

1.2. Основне завданнями дисципліни «Економічна теорія» полягає у вивченні загальних засад економічного життя суспільства; розкритті закономірностей розвитку економічної системи та діалектики взаємозв'язку її структурних елементів; з'ясуванні механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності; визначенні принципів рис основних соціально-економічних систем та напрямів їх еволюції, ролі економічної теорії в розробленні шляхів планомірної трансформації постсоціалістичної економіки в соціально орієнтовану економічну систему.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- суть економічних явищ та процесів;
- економічний зміст відносин власності, розподілу, обміну та споживання матеріальних благ в суспільстві, економічних систем, суперечностей господарського розвитку, потреб та інтересів;
- зміст основних категорій, законів та принципів ринкової економіки;

- механізм становлення різних форм господарювання, розвитку ринкової інфраструктури, ціноутворення на макро- і мікрорівнях;
- суть циклічного розвитку економіки, економічної кризи та шляхів її подолання;
- ключові питання трансформаційних процесів з погляду нових світоглядних, концептуальних і теоретичних підходів економічного життя і науки; особливості сучасного стану вітчизняної економіки, реформування відносин власності, реструктуризації підприємств.

вміти:

- формувати цілісний погляд на основи економіки як системи знань, науково обґрунтовувати особливості формування і розвитку соціально-економічних явищ в умовах сучасної ринкової трансформації економіки України;
- орієнтуватись у проблемах розвитку підприємництва, ринкових відносин, фінансово-кредитної та банківської систем господарства;
- проводити ґрунтовний аналіз соціальної спрямованості господарської діяльності держави та підприємств, економічного середовища населення в окремих країнах;
- приймати практичні рішення щодо ефективного застосування набутих економічних знань при виконанні своїх професійних обов'язків.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 годин за навчальним планом.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

РОЗДІЛ І. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ЯК НАУКА. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії

Багатозначність поняття «економіка». Система економічних знань. Предмет, основні функції економічної теорії.

Економічні категорії і закони. Систематизація економічних законів.

Методи дослідження економічних явищ. Зародження економічної теорії як науки. Основні напрями і школи світової економічної думки.

Тема 2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства

Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Безмежність потреб.

Сутність суспільного виробництва. Основні фактори суспільного виробництва, їх взаємодія. Обмеженість ресурсів. Крива виробничих можливостей. Потреби і виробництво. Закон зростання потреб та механізм його дії. Вирішення проблеми безмежних потреб та обмежених економічних ресурсів.

Тема 3. Економічна система суспільства

Економічна система: її сутність та структурні елементи.

Типи і еволюція економічних систем. Формаційний і загальноцивілізаційний підходи до типізації суспільства. Класифікація економічних систем за формами власності на засоби виробництва і за способом управління господарською діяльністю: традиційна, ринкова, командна і змішана економічна системи.

Закономірності та особливості розвитку перехідних економік.

Економічні реформи в Україні.

Тема 4. Економічні відносини власності

Власність, її сутність і місце в економічній системі. Реалізація прав власності.

Суб'єкти та об'єкти власності. Типи, форми і види власності. Тенденції в розвитку відносин власності в Україні та у світі.

РОЗДІЛ II. ТОВАРНЕ ВИРОБНИЦТВО І РИНОК

Тема 5. Форми організації суспільного виробництва

Натуральне виробництво: сутність, риси, історичні межі.

Товарне виробництво: причини виникнення, сутність, ознаки і роль в розвитку суспільства. Проста і розвинена форми товарного виробництва.

Товар і його властивості.

Альтернативні теорії вартості і ціни.

Закон вартості, його сутність і функції.

Тема 6. Гроші. Товарно-грошові відносини

Виникнення і розвиток грошових відносин.

Сутність грошей. Еволюція і типи грошей.

Функції грошей.

Грошовий обіг і його закони.

Суть, причини, види і соціально-економічні наслідки інфляції.

Тема 7. Ринок як економічна форма організації суспільного виробництва

Суть, функції і умови формування ринку.

Попит і пропозиція. Ринкова рівновага. Ринкова ціна.

Конкуренція та її значення. Типи конкуренції.

Монополізм, вплив монополій на економічні процеси. Антимонопольне законодавство.

Особливості ринкових відносин в Україні.

Тема 8. Структура та інфраструктура ринку

Структура ринку. Принципи класифікації ринків.

Ринок предметів споживання.

Ринок виробничих ресурсів: землі, робочої сили і засобів виробництва (попит, пропозиція, ціна).

Фінансовий ринок , його складові елементи.

Інфраструктура ринку і її роль в регулюванні економічних процесів.

Тема 9. Підприємство і підприємництво

Зміст, основні принципи та умови підприємницької діяльності.

Підприємство — первинна ланка ринкової економіки. Основні функції та види підприємств.

Загальні економіко-правові основи розвитку підприємництва в Україні.

Тема 10. Капітал. Витрати виробництва і прибуток

Капітал як економічна категорія товарного виробництва. Витрати виробництва: їх суть та класифікація. Валовий дохід і прибуток підприємства. Норма прибутку. Кругообіг і оборот промислового капіталу. Амортизація.

РОЗДІЛ III. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА І СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО

Тема 11. Форми суспільного продукту в процесі відтворення

Сутність та види суспільного відтворення. Суспільний продукт і його форми. Методи обчислення і показники національного продукту.

Кругообіг доходів і витрат в національному господарстві. Національне багатство, його зміст і структура.

Тема 12. Економічне зростання і його чинники. Економічні цикли

Економічне зростання і економічний розвиток. Типи економічного зростання.

Фактори економічного зростання.

Циклічність економічного розвитку. Причини і основні характеристики циклічних коливань.

Проблеми економічного зростання в різних групах країн та в Україні.

Тема 13. Державне регулювання національної економіки

Еволюція поглядів на роль держави в економічному житті. Діяльність держави щодо забезпечення економічної рівноваги. Регулююча діяльність держави в соціальній сфері. Межі і перспективи регулюючої діяльності держави.

Тема 14. Світове господарство.

Форми міжнародних економічних відносин

Світове господарство: поняття, основні етапи розвитку. Міжнародна економічна інтеграція. Основні форми міжнародних економічних відносин. Міжнародна торгівля та її економічні основи.

Сутність і форми міжнародного руху капіталів.

Міжнародні валютно-фінансові відносини. Проблеми інтеграції економіки України у світове господарство.

Тема 15. Економічні аспекти глобальних проблем

Причини виникнення і сутність глобальних проблем. Основні глобальні проблеми сучасності. Класифікація глобальних проблем.

Глобальні проблеми і шляхи їх розв'язання людством. Міжнародне співробітництво у розв'язанні глобальних проблем.

3. Рекомендована література:

1. Базилевич В.Д. Основи економічної теорії. Політекономічний аспект. – К.: Знання, 2007.
2. Башнянин Г.І., Лазур П.Ю., Політична економія: Підручник для студентів ВУЗів. – К., 2006.
3. Кокарев І. В. Основи економічної теорії : курс лекцій / І.В. Кокарев. – Дніпро : ДДУВС, 2017. – 220 с.
4. Основи економічної теорії. Політекономічний аспект. За ред. Г.Н.Климко. — К,: Знання, 2007.
5. Основи економічної знань. С.В.Мочерний "Академія", 2006.
6. Основи економічної теорії. За ред. Ю.В. Ніколаєнко, — Київ "Либідь", 2007.
7. Основи економічної теорії. За ред. Мочерного С.В. "Тарнекс", 2006.
8. Основи економічної теорії. А.С. Гальчинський, П.С. Єщенко, Ю.І. Палкін, Київ. — "Вища школа", 2007.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання диференційований залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання дипломне проектування.